

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Víťaz

ročník 12

jún 2011

číslo 5

Púť milosrdenstva

Čas uteká

Bratia a sestry, ten čas ale letí. Veľmi! Máme za sebou štyridsať dní po Veľkej noci. Radostné Aleluja neustále zaznieva v našich srdciach, ktoré nás poháňajú plniť si svoje povinnosti v práci, v škole, doma s veľkou radosťou. Čas je neúprosný v škole, kde žiakov čaká ešte posledný mesiac jún, aby si polepšili známky. Nehovoriac o maturantoch, ktorí už skúšku dospelosti majú za sebou, verím, že k spokojnosti, a rozhodujú sa, na akú ďalšiu školu ísť alebo kde začať pracovať.

Za nami sú aj prvé sv. prijímania vo farnosti, kde deti prvýkrát prijali Pána Ježiša pod spôsobom chleba do svojho srdca. Chcem im aj ich rodičom popriať vytrvalosť v konaní dobra, vo viere nepretržite rásť a byť hrdí, že také veľké tajomstvo vtelenia sa uskutočnilo aj v našom živote. Sme ako Panna Mária, ktorá povedala: „Nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ A to je neuveriteľné a potvrdzuje sa: Zázraky sa stávajú aj dnes, aj v našom živote, len je potrebné vnímať srdcom.

Ako Márii zbehol čas, tak aj mesiac máj je za nami a spolu s ňou cez „loretánske litánie“ sme sa dostali k centru našej viery: k Božskému Srdcu. Mesiac jún, mesiac úcty k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu, nás privádza ku kňazskym vysviackam, ktoré sú veľkou radosťou pre nášho otca arcibiskupa Bernarda, ktorý ako vlastný pastier jemu zverenému ľudu rozposiela robotníkov na Pánovu žatvu. A nikdy tých robotníkov nebude dostatok, lebo žatva je veľká.

Chcem upriamiť Vašu pozornosť aj na historicky prvého kňaza z malej dedinky Krížovany. Ak Boh dá, tak 19. júna bude slúžiť primičnú sv. omšu novokňaz Ladislav Jeremiáš. Bude to pre túto malú farskú obec slávnosť, ktorá je známa kaplnkou zasvätenou sv. Valentínovi. A možno on to má na svedomí, lebo novokňaz býva blízko pri nej a od malička miništroval v starodávnom kostole Povýšenia sv. Kríža a slúžil kostolu, kňazovi a celému ľudu ako kostolník. A videl a orodoval u Pána a Pán ho povolal. Pri sv. Valentínovi nejde len o lásku medzi ľuďmi, ale o väčšiu lásku, o Božiu lásku, ktorá je ešte viac potrebná medzi ľuďmi. Máme možnosť zúčastniť sa tejto krásnej slávnosti.

Pri pohľade na novokňaza si uvedomujem, že čas veľmi uteká aj mne. Som kňazom 13 rokov, päť rokov som bol kaplánom a osem rokov som už tu, pri vás vo Vítaze a v Ovčí. Je to sila, je to dar. Ďakujem Mu.

Aj Vám tak čas uteká?

duchovný otec Oliver

meditačná snímka: M. Magda

OBSAH

ÚVODNÍK

Čas uteká	2
Redaktorovi	3

KATECHÉZA

Exercície	4
Nekrológ vdp. Jaroslav Naščák	6
Za Jaroslavom Naščákom	6
Príhovor spolužiaka	9

ROZHOVOR

P. Ondrej Pešta, SVD	11
Umenie vytrvať	15

AHOJ DETI!

Jún	16
-----------	----

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Púť milosrdenstva	17
Rok s Bohom, August	18
Ohlášky	19
Stalo sa, Stane sa.	19
Trampoty v manželstve	20
Prehľad bohoslužieb	22

SNÍMKY

Titulka: M. Magda
Meditačná: M. Magda
Vnúť. zadná: M. Magda, T. Magda,
Mgr. J. Iskrová
Vonk. zadná: P. Čech

SPEKTRUM

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
vo Víťaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

Mgr. Oliver Székely s kolektívom redakcie

Jazyková úprava: Mgr. Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda

Kontakty: Tel.: 051/791 62 35; 791 61 16

www.vitaz.rimkat.sk

e-mail: vitaz@rimkat.sk,

spektrum@rimkat.sk

číslo účtu: 20298748/6500

názov účtu: rímskokatolícka cirkev
farnosť Víťaz

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

Redaktorovi

(úryvok)

**O budúcnosti teda spievať snád?
Prorokom nie som, brat môj; tápem v tme,
v tme, smrtelník tiež hriešny... Avšak ani
neverím, aby cez ten dnešný kúdol,
tie dymy z dielni neprávostí, ten
rmut lže, čo hrubo zvisnul obzorom
a čiaha drzo po zenitu prestol,
kto ľudským okom vládol preniknúť
a ohlásil nám slovo života.
Tú oponu, tú nelza vanutím
odfúknuť vdycho čo jak žalostiacich
nie dažďom slz v dážd' citný roztopiť,
na pršku zdrobiť mája milostnú, –
ni odhrnúť ju rukou chránlivou,
mdlou silou ľudskou: ako činí vdova,
keď odcloní vše závoj pokory,
by vzhliadla k nebu; k tomu treba víchor,
hej, velevíchor, aký oceán
z dna jeho zdvihne, v hory zglbatí,
a hory zasa sploští v zrkadlo,
plášť strhne zeme, blesku jazykami
olíže póly v lysé temená...
hej, búrku treba, Boha samého
hnev hrozný, otras všetkých sveta uhlov:
by roztrhla sa – rozkrýdlila, jak
tá kedys' v chráme jeruzalemskom,
a ponad desnú križa Golgatu,
vzkriesením pravdy na ňom zmučenej,
zablesklo slnce nové – spásy, slávy! –**

(P. O. Hviezdoslav 1893)

Na titulke: o. kardinál Stanislav Dziwisz pozdravuje a víta slovenského o. kardinála Jozefa Tomka pred sv. omšou na 7. rozhlasovej púti rádia Lumen do sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove. Vo fotomontáži je krakovská relikvia krvi blahoslaveného Jána Pavla II.

EXERCÍCIE (XXVIII. časť)

Aj keď si Pán autora týchto exercícií povolal k sebe, chceme dokončiť túto katechézu, ktorá určite slúži ako vodítko nášho duchovného života.

Šťastie byť s Ježišom

Stalo sa to vo chvíli, keď sa 72 učeníkov vrátilo z prvej misijnej cesty, Svätý Lukáš uvádza, že sa vrátili natešení a hovorili: „Pane, aj duchovia sa nám poddávajú v tvojom mene!“ Ani si nevieme dobre predstaviť, akú radosť museli prežívať títo jednoduchí ľudia, keď sa vracali k Ježišovi s vedomím, že všetko, čo im doteraz hovoril o Božej moci, je do písmena pravdivé. Učiteľ im dal moc, poslal ich po dvoch hlásať Božie kráľovstvo, a oni zistili, že ich Majster cez nich naozaj spôsoboval prekvapujúce veci, o ktorých sa im predtým ani nezdalo! Teraz to spoznali, a to z vlastnej osobnej skúsenosti - uzdravovali ľudí! Ježiš, ich Učiteľ sa teší s nimi spolu - jeho radosť treba vidieť na pozadí radosti jeho učeníkov. Je tu, pravda, určitý rozdiel. Učeníci sa tešia skôr z moci. Ježiš viac z Božej dobroty, učeníci sa radujú zo sily, ktorá im bola daná, Ježiš sa raduje viac z toho, že Otec prijíma týchto jeho jednoduchých žiakov za svojich. Učeníci sú obrátení na vonkajšie udalosti. Ježiš vidí za tým všetkým čosi vnútorné a ďakuje za Otcovu dobrotivosť, že Božie kráľovstvo sa už ohlasuje!

Ježiš sa raduje „v Duchu Svätom“. Veľké oznamy a hlboké modlitby vedie Duch Svätý. Duch Svätý zostupuje na Pannu Máriu, Alžbeta je naplnená Duchom Svätým, Zachariáš vyslovuje svoju

prorockú modlitbu v tom istom Duchu. V tomto Duchu Svätom Ježiš najprv ďakuje, potom zjavuje nové tajomstvo a nakoniec blahoslaví učeníkov.

„Velebím ta, Otče!“ Ježiš vzdáva Otcovi hlbokú úctu a tým mu ďakuje. Úplne súhlasí a stotožňuje sa s Otcovým vedením, chváli toto vedenie a celým srdcom ho prijíma. Možno vôbec lepšie chváliť Boha, ako súhlasiť s jeho vôľou a prijímať ju?

Evanjeliá nám zachovali viac správ o tom, ako sa Ježiš modlil. Každá jeho modlitba so začína dôverným oslovením: „Otče!“ Toto slovo znie v prvotine ešte dôvernejšie ako naše Otče. Už toto oslovenie naznačuje, v akom hlbokom a najmä vrúcnom spojení žil Ježiš so svojím Otcom. K tejto dôvernosti je však hneď pripojená aj hlboká úcta k veľkosti Otcovej, ktorú Ježiš ako človek voči Otcovi prechováva: „Pane neba i zeme!“ V každej Ježišovej modlitbe sa budú spájať tieto dve stránky: dôvernosť Otcovho Syna od večnosti a úcta človeka Ježiša, celkom oddaného Bohu.

„Ukryl si... a vyjadril si...“ Ježiš ďakuje za to, čo sa práve stalo s jeho učeníkmi, ktorí sa vrátili z misijnej cesty. Tí jednoduchí ľudia bez vzdelania, ktorými duchovní predáci národa pohrdali ako „masou“, títo sa stávajú Božími spolupracovníkmi, týchto dáva Otec Synovi, aby cez nich uskutočnil svoje poslanie. Cez

najnenápadnejších ľudí ide Boh uskutočniť svoje zámery, aby dal spoznať svoju nezávislosť, svoju moc a svoju svätosť. V tejto udivujúcej volbe ľudí vidí Ježiš čosi neočakávané pre svet, čo Otec vo svojej múdrosti svet prekvapuje. Medzi Ježišovými súčasníkmi bolo mnoho vzdelaných znalcov Písma a Zákona, ktorí sa cítili byť odborníkmi v Božích veciach. Títo hľadeli zvysoka na nábožensky nevzdelaných ľudí. Boh však ukazuje, že jeho dielo záchranu ľudstva v Kristovi nebude stáť ani na ľudskej moci, ani na ľudskej múdrosti. Bude prejavom múdrosti a Božej moci. Toto budú neskôr neraz zdôrazňovať aj apoštoli, najmä svätý Pavol.

Ak si Boh volí pre svoje Evanjelium ľudí jednoduchých a bez osobitného vzdelania, je to nie preto, aby evanjelium bolo proti rozumu, alebo že by sa ním pohrdalo. Je hlbšie než rozum človeka, je nad rozumom, tak ako je nad rozumom aj láska a oddanosť, obetavosť a tajomstvo druhého človeka. Evanjelium ešte viac prevyšuje rozum. A žiada otvorenosť celého človeka pre Božie tajomstvo života, pre tajomstvo života v Bohu.

V Ježišových slovách niet ani stopy po pohrdaní rozumom a vzdelaním, či vedou. Je v nich len upozornenie na veľkorysý Boží dar, upozornenie, že vlastnou ľudskou silou poznania samotného sa nemôžeme zmocniť

tajomstva. Božie tajomstvo pochopíme, ak sa mu otvoríme v pokore. „Chudobným sa zvestuje Evanjelium“ (Lk 4,18).

„Áno, Otče, tak sa ti zaľúbilo...“ Ježiš akoby radostne znova všetko zahŕňal. Pravá modlitba končí úplným a radostným súhlasom s Božou vôľou: „Áno, Otče!“ Je v tom vďaka, oddanosť, dôvera, pokora, úcta i láska. Je v tom všetko, preto je to čistá a úprimná modlitba.

Ježiš sám o sebe je podstatou Božieho zjavenia. „Všetko mi odovzdal Otec“. Ježiš je centrum. V ňom a cez neho je nám dané všetko ostatné. Aj k Otcovi máme prístup len cez Ježiša. Nikto nevie, kto je Syn, iba Otec, nikto nevie, kto je Otec, iba Syn a komu to Syn chce zjaviť.

Otec dal Ježišovi všetko. Pravidlo, slovo i moc činov. Otec a Syn sú skrz-naskrz spojení. Je to jedinečné spoločenstvo života. Iba Syn pozná Otca! Nik iný nepozná Otca, ani jeho plány. Každý je odkázaný na Ježiša. Ježiš jediný pozná Otca úplne. Tieto hlboké Ježišove myšlienky nám zachovali svätý Matúš a Lukáš, čo dokazuje, že ich evanjelium je to isté ako hlboké evanjelium svätého Jána, ktorý pravdu o Ježišovi vyslovuje až po samý vrchol: „Ježiš a Otec sú jedno“ (Jn 10,30).

Kto pozná Ježiša, pozná cez neho a v ňom Otca. Ježiš zjavuje Otca nielen svojím slovom, tým, že o ňom rozpráva. Ježiš zjavuje Otca aj svojimi činmi, aj celým svojím životom: „Kto vidí mňa, vidí Otca“, povie raz Filipovi.

Keď Ježiš sprostredkuje toto poznanie, keď dá cez seba poznať niekomu Otca, to je neslýchané, viac než len vec rozumu. Je to

ilustračná snímka: Martin Magdó

zároveň aj prebudenie lásky a oddanosti, to je aj vzájomné darovanie života a je to aj šťastie. Účasť na večnom živote. „Toto je večný život - aby poznali Teba, a toho, ktorého si poslal - Ježiša Krista“ (Jn 17, 3). Ježiš dáva spoznať a zjavuje Boha a tým otvára človekovi večný život!

Toto všetko hovoril Ježiš pred mnohými. Potom sa obrátil osobitne k učeníkom a povedal: „Blažené oči, ktoré vidia, čo vy vidíte...“

Kolkí čakali podľa predpovedí a prísľubov chvíľu Ježišovho príchodu! Od Abraháma cez Jakuba a prorokov. Proroci predpovedali Kristove časy pre budúcnosť, ale sami sa ich nedomohli, hovorí sv. Peter (1 Pt 1,10). V Liste Židom o tom zas stojí: „S vierou zomreli

títo všetci bez toho, že by dosiahli prísľúbenie“ (Hebr 11,13). Apoštol i učeníci toto prísľúbenie dosiahli, takže mohli hovoriť a písať: „Mnoho ráz a rozličným spôsobom Boh prehovoril kedysi k otcom ústami prorokov, napokon teraz, za našich dní prehovoril k nám ústami Syna, ktorého ustanovil za dediča všetkého“ (Hebr 1,1).

Toto všetko so deje pred očami učeníkov. Preto sú blahoslavení, pred ich očami sa zjavenie završuje - vidia a počujú, žijú s Ježišom. Majú účasť na jeho pravde, dobrotivosti a na jeho moci. Stávajú sa jeho spolupracovníkmi. Presvedčajú sa z vlastnej skúsenosti o Božej moci a o Božej dobrotivosti.

+ Ladislav Franc

Nekrológ

† vdp. Jaroslav Naščák, dekan

*Iba v Bohu spočíň, duša moja,
lebo od neho mi prichádza spása.*
Ž 62,2

S kresťanskou nádejou vo vzkriesenie a večný život oznamujeme, že dňa 25. mája 2010 v Kamenici nad Cirochou náhle zomrel vdp. Jaroslav Naščák.

Narodil sa 14. septembra 1950 v Zemplínskych Hámroch. Kňazsku vysviacku prijal 8. júna 1974 v Bratislave. Pôsobil vo farnostiach 1975 Jankovce, 1976 Sabinov, 1977 Prešov – sv. Mikuláša, 1978 Zborov, 1978 Sedlice, 1981 Pušovce, 1990 Sabinov ako dekan, od roku 2005 v Kamenici nad Cirochou.

S nebohým sme sa rozlúčili pri sv. omši v sobotu 28. mája 2011 o 16:00 hod. v Kamenici nad Cirochou a v nedeľu o 16:00 hod. v Zemplínskych Hámroch, kde je aj pochovaný.

Requiescat in pace!

Za vdp. Jaroslavom Naščákom

Homília o. biskupa Stanislava Stolárika

Smútiaci súrodenci sestra a brat nebohého, ďalší príbuzní, osirelí farníci, milovaní bratia kňazi, diakoni, bohoslovci!

Myslím si, že všetci sme v ten štvrtok tak rovnako reagovali. „Či je to pravda, je to možné...?“ Ak počúvame slová svätého evanjelia a odrazu znova nám bolo pripomenuté: „neviete ani dňa, ani hodiny...“ Platí to pre každého človeka, platí to aj pre nás kňazov.

Nevieme, nevieme a v zmysle všetkého, čo je obsahom poslania, ktorého v službe sme a ktoré ohlasujeme a aj tieto slová sme iste veľaokrát vyriekli, aj tieto slová veľaokrát vyšli z našich úst, ale vždy nejakým spôsobom to ešte tak neprichádzalo, ale teraz to prišlo. Nevieme, kto, kedy, ktorý z nás bude tiež možno rovnakým spôsobom dotknutý.

A tak tieto slová, ktoré sú adresované nám všetkým, sú len pripomenutím toho, aby sme na svojej ceste či už ako kňaz, ako otec, ako mama, ako rehoľnica, ako rehoľník, ako študent, ako žiak, ako športovec, ako ktokoľvek jednoducho kráčali touto cestou neustále, snažiac sa byť pripravený.

Teda byť pripravený znamená žiť Božím životom. Žiť tým životom, ktorého predovšetkým vždy má byť svedkom každý jeden kňaz. Ohlasovateľ týchto posolstiev zároveň má byť tým, ktorý svedčí, že to, čo ohlasuje, za tým si stojí a to je pravda. Iste tým, že ja som tu postavený do tejto pozície, aby som sa vám prihovárал, tak vám tmočím to, čo ja v sebe cítim, ale iste každý z tu prítomných kňazov. Predovšetkým spolužia-

ci, ktorí ste tu, potom ktorí ste nejaký čas boli spolu v seminári, potom ktokoľvek, či ako susedia, alebo inak dotknutí v službe arcidiecéze. Ja verím, že každému sa v ten štvrtok premietol taký film. Film spoločnej komunikácie, spoločného stretávania sa, ako nám kňazom, príbuzným, tak aj vám na miestach, kde pôsobil ako kaplán, potom keď pôsobil ako farár, či to boli Sedlice, Pušovce, Sabinov a teraz tu Kamenica.

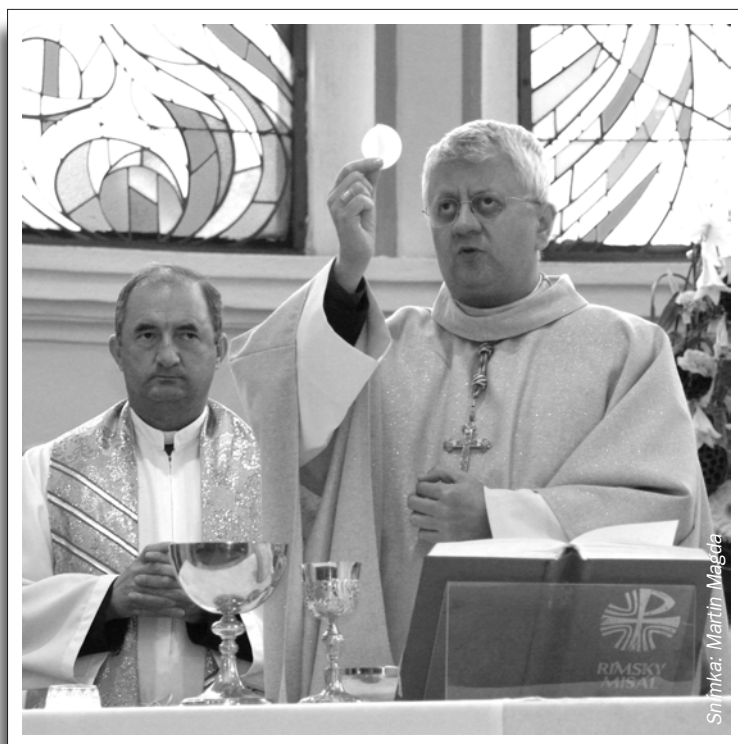
Všetkých vás, ktorí ste zo spomenutých miest prišli, či už veriaci alebo aj so svojím kňazom, ktorý tam teraz pôsobí. Vás zvlášť oslovujem a prosím o modlitbu za jeho dušu. Každému sa vybavilo niečo a mne sa vybavilo, že spoločne kráčame 38. rok života, jeden rok v seminári a 37. rok ako kňazi. Vždy nejakým

spôsobom bola možnosť komunikácie, možnosť stretnutia a pred rokom, pamätáte Kameničania, som tu bol v jednu sobotu po večer birmovať, na druhý deň tu mal omšu kardinál Tomko.

A tento vynovený chrám ešte dlho vám bude pripomínať pôsobenie dôstojného pána Naščáka tu v tejto farnosti. Verím, že aj iné veci - katechézy, homílie, vyslúženie sviatostí, slávenie svätých omší a tak ďalej. Naposledy, to sú myslím dva týždne, čo sme sa stretli pri posviacke kostola v rodných Hámroch a ešte aj s takou vtípnou výčitkou sa na mňa obrátil po svätej omši. Totiž vošiel som dnu do kostola, teda do sakristie cez kostol a on ma čakal pri sakristii vonku, že ma ako rodák privíta. Tak mi potom po svätej omši po posviacke hovorí: „A tu som ce čekali a ty stamaci vošol.“ Samozrejme, to bolo také milé, také bratské.

Potom sme mali posledné stretnutie v rámci rekolekcií sninského dekanátu, znova nič nenaznačoval, žeby už bol tak blízko príchodu do Otcovho domu, žeby už mal povolávací rozkaz, iste ani on to netušil a nevedel. A týchto, zatiaľ teda nenaplnených, 37 rokov kňazstva dávalo jemu i každému všade, kde účinkoval, šancu zamýšľať sa nad tým, kto je kňaz.

Kto to je vlastne kňaz? To je ten, ktorý nejakým obradom v prítomnosti toho, ktorého voláme biskup odrazu sa začne inakšie obliekať a začne vystupovať pri oltári. Ktorý vystupuje ako jeden z kultúrnych pracovníkov, osvetových pracovníkov. Koľko aj nám v tom zápase o identi-

tu, zvlášť v ostatnom čase, je treba zápasiť týmto smerom, nie o to, myslím si, že zatiaľ nie o to, že sme kňazi, ale v tom zmysle nášho povolania. Pretože, keď kňaz sa stáva kňazom, po vysviacke odrazu dostáva ohromnú moc od Boha. Ako to povedal kardinál Špidlík v jednom rozhovore: „Všetko je také relatívne a na nič sa nemožno spoľahnúť, ale ja mám istotu, keď poviem: „Toto je moje telo, toto je moja krv“. Obyčajný chlieb sa premení na telo Krista Pána, víno sa premení na Krv Kristovu - ja mám istotu. Ale mám ešte druhú istotu“, pokračuje kardinál Špidlík a hovorí: „Ja, keď poviem: „A ja ťa rozhrášujem od tvojich hriechov“, ty nemusíš pochybovať, ak máš úprimnú ľútosť a vyznal si úprimne všetky svoje hriechy. Ty nemusíš pochybo-

vať, ako to niektorí naznačujú, že či máš odpustené, lebo ten kňaz je taký, alebo taký. Máš istotu! Boh ti odpustil hriechy. To je tá sila kňazstva, ktorá sa prejavuje v konkrétnych úkonoch. A potom, keď sa skláňa kňaz nad chorým človekom a predovšetkým zomierajúcim, aby ho vypravdil na cestu do domu Otca, náležite ho pripraví, dá mu to všetko podstatné a potrebné. Tam nie je nejaký psychologizmus, tam je dobrý dôvod. Áno tam je znova: „Ja ťa rozhrášujem“ a skrze toto sväté pomazanie ťa posilňujem, aby si mal silu na ten najvážnejší krok do domu Otca.

Doteraz si taký vážny krok v živote nemal a už vtedy, keď už kňaz je pri počiatku života a umýva čelo dieťaťa, alebo už aj nie je zriedkavosťou dospelých ľudí a vracia ich Bohu v čistote, v nevinnosti

nosti, k prvotnej milosti v krste, kolká to radoť a plesanie neba.

A vtedy, keď stojí ako svedok pri dvoch ľuďoch ktorí si dávajú svoje áno na spoločnú cestu životom, modlí sa za tých, ktorých aj symbolicky vypravadí z kostola do života. Modlí sa stále a kľaká je bolesti aj v našich kňazských srdciach a dnes už aj v srdciach starých rodičov, keď vidia, že ich synovia a dcéry sa rozchádzajú a nezostávajú verní slovu, ktoré dali pred oltárom. Je to bolesť.

Áno kňaz je ten, ktorý ohlasuje Božiu pravdu, ktorý aj podľa prečítaného evanjelia nenecháva človeka na pochybách. Aj keď to vyšlo zo slov apoštola:

„Nepoznáme cestu, kam ideme...“ Kňaz, ktorý je pripravený reformovať, ohlasuje všetkým ja vám hovorím o ceste, tou cestou je Ježiš Kristus.

„Ja som Cesta, Pravda a Život.“ Ja Ježiš Kristus, nie ja kňaz. Ja Ježiš Kristus. Kňaz, ktorý si to pomýli a sprivatizuje si nejakú farnosť, nejakú pravdu, alebo niečo také, to pomýlene hneď ukáže, ale, žiaľ, aj s následkami, ktoré sa nesú potom pomerne dlho a ďalej. Ja som cesta, pravda a život. Ja ako kňaz som v službe Ježiša Krista. Ja sa dávam jemu k dispozícii. Teda kňaz nie je nejaký šoumen, kňaz nie je nejaký kultúrny pracovník, osvetový pracovník, kňaz je Boží služobník.

Viete, a keď sa dívame už na **prikrytý rakvu, alebo aj na nás tu všetkých a hovorí o tej veľkosti kňazstva, my kňazi musíme veľmi spokojniť, veľmi spokojniť, čo nám Pán Boh dal. Veľmi spokojniť a cítiť stále**

veľkú zodpovednosť, nie strach. Vyznačenie a zodpovedne a zároveň radosť z toho, že si nás Pán Boh vyvolil na túto službu. Lebo niekedy sa nám zdá pod tlakom doby, že všeličo nám uniká, nestíhame, teda nestíhame, to, čo naši rovesníci. Možno už majú, alebo už veľakrát o to prišli, ale nám Pán predsa prisľúbil stonásobnú odmenu. A tak, milí veriaci, keď hovoríme o kňazstve a vidíte aj naše odchody, vidíte aj naše bolesti, vidíte aj naše slabosti, pýtate sa: „A vari vy kňazi nevíete ako prví, čo máte robiť a prečo to aj nerobíte?“ Alebo aspoň niečím. A ten, kto reálne vidí život kňaz

Ja som Cesta, Pravda a Život. Ja ako kňaz som v službe Ježiša Krista. Ja sa dávam jemu k dispozícii. Teda kňaz nie je nejaký šoumen, kňaz nie je nejaký kultúrny pracovník, osvetový pracovník, kňaz je Boží služobník.

za povie: „Aj kňaz má nejakú slabosť.“ A teraz ten, ktorý ich hucká, do toho mecha ešte viac zakričí: „A farár môže?“

Milí bratia a sestry, ja veľakrát nad tým rozjímam a zamýšľam sa nad tým, ako je to možné, že Pán Boh do svojej služby povoláva slabých ľudí. Povoláva nás každého k dokonalosti, ale ani jedného z nás nepovolal dokonale. Ani jedného. Volá nás k ceste k dokonalosti, tak ako vy v manželstve dozrievate, tak ako to malé dieťa rastie, tak ako ten malý púčik sa rozvíja, tak aj my každý jeden sme k tomu povolani, ale nikdy nie sme oslobodení aj od svojich slabostí. Ale ani od šance povstať a ísť ďalej.

A tak vám všetkým, milí bratia a sestry, aj tu domáci aj zo

spomenutých miest ďakujem za vašu podporu, za vašu modlitbu, za vaše obety. A mám prosbu. Zajtra to asi bude veľmi silné tu pri prvom svätom prijímaní, pretože duchovný otec ich pripravoval, ale on už im nepodá chlieb života. Ja vás prosím, povedzte tým prvoprijímajúcim deťom, nech zajtra veľmi prosia za svojho duchovného otca. Tie čisté srdcia môžu najviac vyprosiť, najrýchlejšie. Povedzte to a pamätajte zajtra na to.

Vám, bratia kňazi, ďakujem, že ste v takom peknom počte prišli. Aj vy máte povinnosti, je sobota - sobáša, prijímania, odpusty. Je to tiež prejav kňazskej bratskej jednoty. Pamätajme na „Jara“, ako sme ho volali, ako ho pamätáme, aj my budme tými, ktorí hľadajú možno slová odpustenia, povzbudení. Budme takí, veď všetci chceme sa raz

postaviť pred súdnu stolicu Božiu s tou veľkou dôverou v Božie milosrdenstvo. Bože, odpusť nám každému jednému. Keď aj napriek veľkosti, ktorú si nám zveril, sme to všetko vždy naplnili aj zlyhali, ale, Pane, chceli sme sa vždy pozviechať a ísť ďalej a s tvojou pomocou zostávať verní tvojej službe.

Milí bratia a sestry, vložme teda celé svoje srdce aj do tejto svätej omše, ktorú slúžime za vášho duchovného otca, za nášho kňazského spolubrata, aby to všetko, čo aj v tejto farnosti aj na iných miestach porozosieval, aby to klíčilo, aby jeho nástupcovia to polievali, opatrovali a aby Boh tomu všetkému dával silu a vzrast. Amen.

pripravili: M. Magda a M. Gondová

Príhovor spolužiaka

Otec biskup Stanislav, milí bratia kňazi, drahí rodinní príbuzní nášho zosnulého brata Jaroslava, sestra Iveta, brat Milan s rodinou, milí bratia a sestry!

Nemám v úmysle teraz tu vymenovať všetky udalosti zo života nášho zosnulého brata Jaroslava, aj keď musím povedať, že počnúc štvrtkom stále sa mi vynárajú rozličné udalosti. Pretože sme spolu prežili dlhý úsek života, počnúc základnou školou, potom strednou školou, seminárom. Vyrastali sme spoločne v jednej farnosti, spoločne sme ministrovali a spoločne sme kráčali aj ako kňazi. Teda hovorím, je toho veľa, vždy bolo, čo by sme mohli a azda aj chceli povedať.

My sme zvyknutí hovoriť pri smrti našich drahých alebo aj pri smrti kňaza „De mortuis nisi bene“ – „O mŕtvych len dobre“. Ale treba povedať, že o mŕtvych treba povedať aj pravdu. Ako kňazi sme ho veľmi dobre poznali. Všade, kde prichádzal, prinášal istý optimizmus. Bolo veselo, keď prišiel Jaro. Tak tomu bolo aj v Hámroch, tak tomu bolo naposledy, keď sme boli na rekolekciách. Azda aj Pán Boh to tak zariadil, že vidíte, keď si pozriete na dátum jeho úmrtia - je tam 26. máj. A vieme, že v liturgickom kalendári slávime spomienku svätého Filipa Nériho, o ktorom vieme, že bol kňaz veľmi veselý. Snaží sa radosť šíriť aj na nebi. Ale na druhej strane vidíme, že jeho život sa začínal 14. septembra 1950, kedy slávime sviatok Povýšenia svätého kríža. Teda týmito dvoma bodmi je ako si ohraničený jeho život. Aký bol, vieme. Bol veselý, ale na druhej

Marián Čižmár, farár v Ptičom

Snímka: Martin Magda

strane niekedy nás prekvapil aj istou svojou tvrdosťou. Aj toto bola črta jeho povahy, azda v jeho duši bola zakódovaná aj tá skutočnosť, že pochádzal z pomerne tvrdého kraja. Narodil sa a vyrastal pod kameňmi blízko kameňolomu. Jeho rodičia, otec mal tvrdý život lesného robotníka. Teda aj Jaro mal vo svojom živote, ako každý jeden z

Aj na ňom sa naplnilo to latinské príslovie: „Subitanea mors sacerdotum sors“ - „Náhla smrť je údelom kňazov“.

nás, svoj kríž.

Jeho život sa uzavrel. Keď som vo štvrtok ráno prišiel potom, čo mi oznámili odtiaľ z Kamenice, čo sa stalo, môj prvý pohľad: videl som ležať jeho mŕtve telo na zemi. Všeličo ma napadlo, všelijaké otázky som si kládol. Ale spomenul som si aj na iný obraz, keď začínal v Kamenici ako farár. Prišiel zo Sabinova. Našiel som ho, keď som ho prvýkrát

navštívil, sedieť v prázdnej fare, na stoličke. Jedol z konzervy obed, kusok chleba... Sám nepoznal nikoho, bol rád, že sa našli potom ľudia, ktorí sa mu snažili pomáhať. A ja by som sa chcel poďakovať teraz pri tejto príležitosti všetkým, ktorí mu pomáhali. Aj keď mnohokrát musel znášať mnohé nepochopenie. Nuž taký je osud nás, kňazov.

Pán Boh všetko vie, Pán Boh každému odplatí. Nebudem tu menovať, Boh vie o všetkom. Teda začínal sám a končil sám. Zomieral sám.

Aj na ňom sa naplnilo to latinské príslovie: „Subitanea mors sacerdotum sors“ - „Náhla smrť je údelom kňazov“. Aj na oficiálnom parte, ktoré vydal arcibiskupský úrad, bolo uvedené, že zomrel náhle, áno „náhle“! Iste aj my si kladieme otázku, keď človek zomrie náhle: stačil sa pripraviť na ten najdôležitejší okamih života, ako obstál pred súdnou stolicou Kristovou, v

Foto: Martin Magda

akom stave bola jeho duša. Ako kňazi si kladieme túto otázku. Ja osobne som presvedčený, že mu bol Boh milosrdný. Mám na to dôvo-
S istotou môžem povedať, že štyri dni pred smrťou sa vyspovedal, pristúpil k svätej spovedi. A keď som v ten štvrtok ráno prišiel na faru a videl som tam jeho mŕtve telo, vedľa stolička, kreslo, kde sedel, ešte aj papuče tam boli. Môj pohľad však zaujal ruženec, ktorý mal tam na stolíku, kde sedel. Znamená to, že posledná modlitba jeho života, večerná modlitba, bola modlitba svätého ruženca. Som presvedčený, že poslednou modlitbou jeho života bol ruženec.

Ja som ho poznal veľmi dobre a viem, že sa snažil z celého svojho kňazského života, nech bol v akejkoľvek situácii, denne sa pomodliť ruženec. Tak ja som presvedčený osobne ako kňaz, že sa splnilo aj na ňom, ako to tak krásne vieme spievať v jednej mariánskej piesni: „Keď budem skonávať, svet ten

zanechávať, ráč pri mne Matka stáť, dušu mi zastávať...“ Tak teda naozaj máme tú nádej, že po ceste očistenia v očistci zaujmem miesto v nebi. Tak ako aj otec biskup povedal v homílii, dozrievalo jeho kňazstvo, mal aj on svoje chyby i pády. Áno aj kňaz musí zápasit s prekážkami, mnohé veci nezvládne, ale náš brat Jaroslav nikdy nerezignoval. Pravidelne sa spovedal a pravidelne sa modlil. Tak by som vás chcel poprosiť, milí bratia a sestry, zvlášť vy, kde pôsobil, áno aj v dôsledku jeho povahy, aj slabosti, keď niekomu ublížil slovom alebo spôsobom správania, odpusťte mu; on keď nepomohol, iste nikomu nechcel ublížiť.

Teda začínal tu sám a končí svoj život sám na kamenickej fare. Za chvíľočku ho vypravíme k hrobu v rodnej obci Zemplínske Hámre, uložíme jeho mŕtve telo v nádeji, že príde Pán a na konci vekov aj jeho vzkriesi k sláve. Vy, Kameničania,

teda veriaci farnosti Kamenica, ale aj Pušoviec, Sabinova, tam kde pôsobil, vy keď vojdete do tohto obnoveného chrámu, sú to stopy jeho práce. Za šesť rokov urobil naozaj dosť. Keby vás nemal rád, keby nebol kňazom, ktorý sa obetoval, myslíte, že by toto robil? Nuž teda lúčime sa s ním, hovorím, je toho veľa, čo by sme chceli povedať i ja osobne, lebo mi bol zvlášť blízky, ale chcem mu vyjadriť svoje úprimné, „ďakujeme Jaro“, za tvoj život, za tvoj optimizmus. Budeš nám chýbať, ale verím, že Kristus bude ti odmenou za tvoju kňazsku službu.

Teda prejavme nielen dnes, ale aj v ostatnom čase, zvlášť tí, ktorým bol blízky, našu vďačnosť, našu lásku, spomienku. Že nezaбудneme na neho v svojich modlitbách. Zakončíme tou prosbou, ktorú zvykneme vysielat' Pánovi: „Odpochinutie večné, daj mu, Pane, a svetlo večné nech mu svieti, nech odpočívá v pokoji. Amen.“

pripravili: M. Magda a M. Gondová

P. Ondrej Pešta, SVD

(2. časť)

Pochádza zo Slovenskej Vsi. Do SVD vstúpil v roku 1996 a vysvätený za kňaza bol v roku 2003 v Nitre. Jeho misijným určením sa stala Bolívia. Tam pôsobí vo farnosti El Alto, vzdialenej od hlavného mesta La Paz asi 20 km. Farnosť je výnimočná svojou nadmorskou výškou 4100 m.n.m.

Takže máme za sebou jednu charakteristiku Bolívie. Mne sa pri slove Bolívia premietne v myslí aj hudba a pekné rytmické melódie. Sú Bolívičania veselý národ?

Bolívia je veľmi rozsiahla krajina. Medzi jednotlivými oblasťami sú veľké rozdiely, aj čo sa týka kultúry, podnebia, lebo aj samotné podnebie vplyva na ľudí. Veď aj u nás na Slovensku máme rozdiely medzi ľuďmi. Iní sú ľudia z hôr, iní z nížin, alebo dolniakov. No a tak je to aj v Bolívii.

Ale prevažuje tam teplé počasie, tým pádom sú tam ľudia veselší.

Sú teda veselší, ale je to rôzne, napríklad tí ľudia z hôr Eimarovia sú veľmi uzavretí, čo sa týka prvého kontaktu, sú dosť nedôverčiví. Zaujímavosťou je, že oni aj susedia sa rozprávajú medzi sebou len medzi dverami, ako keby nechceli pustiť človeka do

svojho súkromia, len rodina. To je čosi také ich kultúrne. Ale sú veľmi húževnatí a pracovití, pretože majú tvrdé horské podmienky. A naopak, ľudia z amazonských nížin sú skôr otvorenejší a zvedaví. Keď niekto príde, tak sa na neho nalepia, zavesia a hneď sú kamarátski.

Pravdou ale je, že všetci Bolívičania a Indiáni majú vzťah k hudbe, je to taký ich dar. Spomínam si na mladých z našej farnosti, čo chytia do ruky, na tom vedia hrať a nemajú na to školy. Neviem, či poznajú noty, ale napríklad gitara, bubny a tie sampóne - písťaly, na tom vedia hrať. Skúšal som to, ale nikdy to tak nebudem vedieť ako oni. A zaujímavé tiež je, že

v prvej evanjelizácii to podchytili jezuiti v tých redukciách a tam dodnes majú ľudia vzťah k hudbe. **Kultúru sme si tiež zmapovali, a čo kresťanstvo v Bolívii? Od ktorého roku tam pôsobí Spoločnosť Božieho Slova?**

Pôsobíme tu od roku 1982. Jezuiti tam prišli ako prví, keď bola objavená Amerika, a mali iný prístup k evanjelizácii. Jezuitské redukcie, ktoré sa tiahnu od severu Argentíny, cez Paraguaj, brazílske časti, Bolíviu, sú dôkazom toho, ako vedeli pracovať s ľuďmi. Vytvorili redukcie, čo sú vlastne dediny, kde sa venovali Indiánom. Nedá sa povedať, že všetci sa obrátili na vieru, ale skôr si ich tak získali. Pomohli im pri

organizovaní ich života, chránili ich pred dobyvateľmi, nezotročovali ich, nebrali ich na nútené práce, čo bolo vtedy bežné. A to sa stalo trňom v oku niektorých týchto. Nevie, či ste videli film „Misia“, tam to bolo veľmi pekne vysvetlené.

Čiže sme zovšeobecnil, že Bolívia je kresťanská krajina.

80 % Bolívijcov sa hlási ku katolíckej cirkvi. Takže je kresťanská. Skutočnosť života viery je úplne iná. Majú za sebou 520 rokov evanjelizácie. My máme za sebou viac ako 1200 rokov. Môžeme povedať, že máme rezervy v prežívaní tej našej viery. Skôr by nás to mohlo pomýliť, že ako je tých 80 %. Je tam potrebné ešte veľmi prehĺbovať vieru, mnohokrát aj teraz. Napríklad. My Slováci máme šťastie, ja som povedal na mnohých miestach, tá naša evanjelizácia prebehla úplne iným štýlom. Máme dvoch ozaj svätých, ktorí prišli ako misionári Konštantín a Metod, ktorí nám priniesli vieru ako dar a pomohli nám tiež, čo sa týka kultúry.

V Latinskej Amerike to bolo spojené s tým mocenským, s dobývaním krajov zo strany španielskej koruny, takže cítim tam aj negatívne pohľady. Akási bariéra v ľuďoch, že prijali sme, sme kresťania, ale len po určitú mieru. A hlavne ľudia v horách to tak vnímajú. že cirkev, alebo katolícka cirkev prišla do Bolívie s myšlienkou dobývať. Hovoria o meči a kríži, a to už je pohroma pre všetkých Indiánov, ale sú dôkazy aj toho, že kresťanstvo prinieslo aj obrodu a pozitívne veci. Napríklad v tých južných oblastiach amazonských, kde to úplne ináč ľudia prijali a

inak to vnímajú teraz.

To, čo som hovoril, že majú tam čosi to svoje, tí Indiáni, majú to nejaké pomiešané - kresťanské s pôvodným. Napríklad bežne sa stáva, že prídu si posvätiť niečo do kostola so svätenou vodou, páter to musí posvätiť, môže to byť auto, alebo niečo, čo je pre nich dôležité. No a potom idú za indiánskym šamanom, aby to tiež odklial, aby tí sa „bohovia“ nenahnevali, takže to majú také dvojité. Sú kresťania, pretože prijali tú vieru navonok, ale na druhej strane je tam veľa strachu a ďalšie veci, ktoré praktizujú.

Vy ako misionári máte veľké pole

Prvé, čo som spravil po prevrate bolo, že som išiel za pánom farárom a hovorím mu: „Pán farár, teraz už môžem miništrovať?“ A on mi povedal takú zaujímavú vec: „Ondrej, ty môžeš aj navždy zostať miništrantom.“

pôsobnosti.

To teda áno.

Keď sme už začali to praktizovanie viery, sú medzi nimi takí, ktorí sú silnejšie praktizujúci vieru, podobne ako je to u nás na Slovensku?

No našťastie áno. Vlastne celá Cirkev je postavená na ľuďoch, ktorí hlbšie prežívajú svoju vieru a chcú sa podieľať tiež na tej cirkvi a tých aktivitách, ktoré sa rozvíjajú vo farnostiach. A to je dôležité, vidím, že v tom naozaj aj celá latinskoamerická Cirkev je viac aktívna a iná, že je tam priestor pre laikov. Nevie si predstaviť farnosť, keby tam neboli laici. Keď som tam prišiel ako misionár, novomisionár, ako novokňaz, absolútne nič som nepoznal, ani z tej kultúry, atď. A keby tam neboli tí ľudia, laici, takí, čo poznajú a

aj prežívajú svoju vieru, tak ja by som sa tam asi bol stratil. Nemal by ma kto doprevádzať a nemal by ma kto aj do tej kultúry, aj do tej skutočnosti cirkevnej ich nejak viesť, takže oni mi boli takou oporou.

Nedá sa povedať, že je tam veľa tých ľudí, ale sú tam vo farnostiach vždy takí ľudia, ktorí sú viac aktívni.

A čo mládež?

Pováčšine sú to práveže mladí ľudia, ktorí sa zúčastňujú na živote vo farnosti. My máme katechéty, animátorov, máme tiež takých vedúcich skupiniek a koordinátorov, rôznych tých, čo sa týka liturgie a tak ďalej. Takže sú aktívni.

A deti?

Čo sa týka populácie detí a mládeže v El Alte je 50 % obyvateľov, mladších ako 18 rokov, takže je to veľmi mladé mesto v rozvoji, v podstate má okolo 30 rokov. Predtým to bola časť Labas, chudobná štvrť, kde ľudia prichádzali za pracovnou príležitosťou najmä z vidieka. Stávali si neorganizované obydlia a rozrástlo sa to tak, že predbehlo to už Labas a už má viac ako 1 000 000 obyvateľov, populácia je to veľmi mladá. V našej farnosti je tak isto veľa mladých ľudí. 80 000 obyvateľov na našu farnosť, teda časť, kde sme my. Takže obraz farnosti je, že sú tam mladí ľudia. Zase na druhej strane to percento, ktoré sa zúčastňuje, nie je až také veľké. Povedzme z tých mladých ľudí, čo máme vo farnosti, možno by to bolo nejakých 2 - 3 %.

Takže schéma zrodu kresťana od krstu, cez prvé sväté prijímanie, birmovku a všetky svia-

tošti je podobná ako u nás na Slovensku? Alebo je to vekovo posunuté?

Je to zhruba to isté ako na Slovensku, aj keď teda sú tam rôzne odchýlky. Napríklad na prvé sväté prijímanie sa snažíme pripravovať deti od 6 do 12 rokov cez rodinnú katechézu, čiže dávajú sa katechézy rodičom najskôr a na druhý deň majú katechézu deti so svojimi animátormi, ale vlastne už to, čo rodičia im mali povedať doma. To je normálne, že málokto narodené deti sa krstia, to je taká zaujímavosť, čosi má to s tou kultúrou. V tom maimarskom ponímaní mali taký zvyk, že prvé ostrihanie vlasov dieťaťu bola kedysi indiánska ceremónia. Teraz to spájajú s krstom, takže, keď im prvýkrát strihajú vlasy, deti majú 4 - 5 rokov, aj v tomto veku sa krstia. Mnohé deti nie sú krstene ani takto, takže prichádzajú vlastne už ako mladí do farnosti, keď majú 14 - 15 rokov. Čiže spektrum je také rôznorodé. Pripravujeme deti, ktoré sú do 5 rokov na krst, veď my vlastne pripravujeme ich rodičov, na krstných naukách to je bežné, potom prvé sväté prijímanie. Vlastne tam je tiež ďalšia možnosť, keď deti, ktoré neboli ešte pokrstené, počas procesu prípravy v katechéze rodín, sa tam môžu pokrstiť. Potom sa pokračuje v príprave na prvé sväté prijímanie a potom ďalšia možnosť, keď vlastne už v tých 14. rokoch, keď vstupujú do katechézy pre mladých, tiež sa môžu pripravovať na krst, potom na prvé sväté prijímanie a na birmovku. Niektorí sa pripravujú tri a pol roka, prvý rok na krst, druhý rok na prvé sväté prijímanie a tretí rok na birmovku.

A ako je to s manželstvom?

Manželstvo je tam dosť problematické. Tam je zvykom, že kultúrne sa to volá sivivimaňakum – žijú spolu 3, 4, 5 rokov bez sobáša, narodia sa deti a tak ďalej, to je také indiánske.

Takže to sme vlastne prebrali od nich!

Možno, neviem... s takým povolením od rodičov, alebo ako to mali predtým. Najskôr také spolužitie a to oficiálne, čo sa týka pred cirkvou, alebo pred štátom, dávajú do poriadku. Niekedy sa sobášia po 10 rokoch spolužitia. Ja som mal veľmi málo takých párov vo farnosti, ktorí by boli mladí 17, 18-roční a viac. Málo je takých mladých, ktorí by boli snúbencami a teda by sa sobášili potom. Väčšina - 95 % manželov sú takí, ktorí už majú spoločný život žitý a potom si to dávajú do poriadku aj s Pánom Bohom.

Sú založení na sile rodiny? Koľko detí obvykle mávajú?

Sú to mnohopočetné rodiny,

viac ako tu. Priemerný prírastok je 2,6 až 2,8 dieťaťa na rodinu. Nie je zvláštnosťou rodina s 5, 6 členmi rodiny. Problém je, že mnohokrát sú rodiny nekompletné, napríklad otec, alebo matka odchádzajú za prácou kvôli ekonomickej situácii, najčastejšie do Argentíny, alebo do Brazílie, kde sú textilné fabriky; priemysel je tam viac rozvinutý a môžu viac zarobiť. Pracovných príležitostí v Bolívii je podstatne menej. Niektorí majú šťastie, keď majú viac kapitálu, tak idú alebo do USA, alebo do Španielska.

Sú ich rodiny trvácnejšie, alebo sa rozvádajú ako na Slovensku?

Je to problém. Keď nie sú spolu, prichádzajú problémy. Ďalším problémom, čo som videl je aj to, že si nemôžu nájsť prácu, trpia komplexom menejcennosti, je tam problém s alkoholom. Takže veľa rodín tým trpí, rozpadá sa. Separácia rodičov a tým pádom aj detí. Ďalším prípadom sú opuste-

né deti. Máme vo farnosti projekt, alebo taký detský domov, kde sa im venujeme, deťom, ktoré stratili rodičov, napríklad mama to nezvládla a otráвила sa. Zostali traja súrodenci. Otec kdesi odišiel, našiel si v tej Brazílii inú ženu. Mnoho detí sa túla po uliciach, pretože rodičia sú za prácou či už v tom meste alebo v zahraničí, alebo ich majú na starosti iba starí rodičia. Sú mäkkší, deti nezvládajú. Deti vyrastajú na ulici, sú kriminalizované a priučia sa všeličomu, sú tam drogy, aj fetovanie, alebo alkohol. Takže je to taký uzavretý kruh.

Potom zostanú, je tam nejaký systém starostlivosti o starých? Maté tiež nejaký projekt v tejto oblasti?

Čo sa týka sociálnej starostlivosti, tam veľa supluje katolícka cirkev, lebo štátne zariadenia tam nie sú rozvinuté tak ako u nás. Povedzme, že nejaké sociálne dávky, alebo také. Teraz sa už viac na tom bazíruje, že zamestnávateľia by mali odvádzať sociálne odvody na dôchodok. Ale nie je to až také rozvinuté a poistenia ako u nás. Tam mnohokrát cirkev sa stará o tých ľudí, potom napríklad o tých starých a opustených sa starajú sestry matky Terezy, veľa pracujú na uliciach a tak ďalej.

Zomierajú, nechávajú sa pochovávať?

To je veľmi zaujímavé, ale tí indiáni majú veľký vzťah, alebo veľkú vieru v posmrtný život, to je tiež čosi ich také pôvodné, ktoré sa tak zmenilo tým kresťanským. Oni veria, že ľudia, ktorí zomierajú, žijú. Napríklad sviatok všetkých svätých je pre nich najväčším sviatkom v roku. Ani Vianoce, ani Veľká noc nemajú

šancu predbehnúť ich. Čo sa týka účasti v kostole, alebo účasti na cintoríne, alebo tie ich zvyky v domácnostiach, ktoré majú. No a pohreby, to je vlastne vtedy, keď aj my máme prístup k rodinám, a k tej špecifickej situácii. Vlastne normálne sa robia obrady v domácnosti pri truhle zosnulého a oni už potom sami majú tie svoje, ja som nikdy nebol na cintoríne pochovávať.

Tešíte sa na zmenu, alebo chcete ostať v Bolívii? Alebo to nezáleží od vás?

No pravdaže. O tom je misia a ako som už povedal, je to poslanie. Ja som bol poslaný a som vďačný za to, že niekto ma poslal. V prvom rade je to Ježiš, ktorý nás posielal, aby sme boli misionármi a potom je to spoločenstvo. Je to čosi, čo ma spája aj s Ježišom, aj s Cirkvou tu na Slovensku, takže to je skôr s takou vďačnosťou, to človek vidí, že môže reprezentovať to naše a prinášať tým ľuďom tiež to, čo my môžeme prežívať, to, čo pre nás je také normálne.

Takže toto je vašim oporným bodom, čím sa riadite?

Ja cítim, že to, čo najviac môžeme dať tým ľuďom, je Ježiš, priniesť Ježiša. Priniesť Pána Boha do ich života, aby oni mohli prežívať svoj život iným spôsobom, aby ho mohli prežívať v pokoji, v radosťi a takom spolunažívaní. Tak tam je veľký prínos, aj to, keď Cirkev pracuje. Medziludské vzťahy a kresťanská formácia im pomáhajú v tom, aby mohli byť tiež takými slobodnými a spokojnými vo svojom osobnom a rodinnom živote, alebo aj čo sa týka spoločnosti.

Na záver vás ešte poprosím o odkaz našim čitateľom, alebo

myšlienku.

Ja si myslím, že každý z nás je misionárom tam, kde je. Mnohých nás Pán Ježiš pozyva, aby sme mali odvahu a mladí, aby mali odvahu povedať áno, keď je tam to volanie, taký nepokoj, aby mohli tiež prísť a ohlasovať evanjelium. Či už je to na Slovensku, ako rehoľné sestry, alebo kňazi. Mnohokrát je tam strach zaviazať sa k niečomu. Chcel by som povzbudiť mladých, aby sa nebáli, pretože ten, čo sa dáva, tak aj získava. Ten, čo vie niečo obetovať, tak Pán Boh mu to vždy nejakým spôsobom vynahradí. Ja som to zažil. Mnohí sa ma pýtajú, aké je to tam ťažké, že tak ďaleko, ale zažil som tam bohaté ľudské stretnutia a priateľstvá. Som vďačný Pánu Bohu, že tam môžem byť a pôsobiť, že môžem poznať tých ľudí. Naozaj človek sa tam cíti ako evanjelizovaný. Tí ľudia pomáhajú aj mne dozrievať v tej mojej viere a spätne ma evanjelizujú. Keď vidím v mnohých ťažkých situáciách, človek si to ani nevie predstaviť, ako to riešiť a keď vidím tú ich vieru a spôsob ich riešenia, tak to človeka povzbudí. A to druhé. Byť misionárom, hlavne rodiny, alebo aj starších. Byť v takom spojení, teda modliť sa za nás, ako som povedal, ak sme kdesi misionármi. Je to vďaka tomu, že je tu akési spoločenstvo, ktoré nás tiež posilňuje a podporuje nás takým spôsobom, že sa za nás modlí, že na nás myslí a že nám posielajú tú každodennú duchovnú silu v každodenných obetiach, v každodenných situáciách. Pomáhajú takým spôsobom, aby sme tam mohli pôsobiť.

Ďakujem za rozhovor.

pripravili: M. Magda a M. Gondová

Umenie vytrvať

„Eš-te jeden! Eš-te jeden!“ ozývalo sa z hrdiel fanúšikov počas hokejového šampionátu v oboch slovenských metropolách. No aj keď sa šampionát nepodaril podľa pravých fanúšikovských predstáv, kde už naši chlapci držali trofej nad hlavou, predsa bojovali zo všetkých síl a dobojovali až do konca. Držali sa statočne, takže vešať hlavy určite nemusia. Ved' predsa platí staré známe: „Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa.“ A osobne si myslím, že sme väčšine krajín, s ktorými sme hrali, ukázali, že Slovensko - to nie sú len bryndzové halušky a folklór, ale aj kvalitný hokej :)

Možno odbočenie od témy, veď nie sme v žiadnom športovom magazíne, máte pravdu. Ale uplynulý hokejový šampionát som použila ako príklad na vystihnúť podstaty môjho článku v tomto čísle.

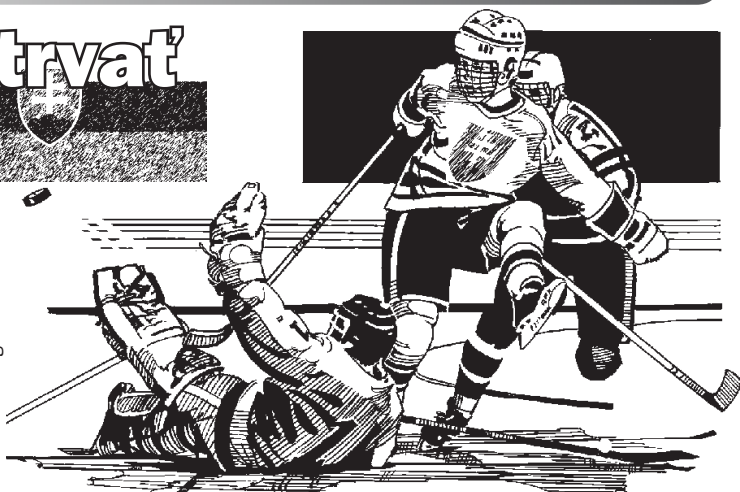
Každý deň sa stretávame so situáciami, v ktorých je hlavnou úlohou vydržať. Musíme vydržať celých šesť hodín učenia v škole či osem hodín sedenia za počítačom v kancelárii. Musíme vystáť nekonečné rady pri pokladniach v obchodoch, netrzeplivo podupkávať v čakárni u lekára alebo na zastávke autobusu.

Lenže všetky tieto situácie raz skončia. Veď zo školy či z práce sa vraciame k rodine a priateľom načerpať nových síl do ďalších pracovných dní, aj z obchodu musíme raz tak či tak vyjsť a inak to nie je ani s čakárňou u lekára alebo zastávkou, ktorú tak či tak opustíme, lebo príde autobus.

No sú životné okamihy, ktoré trvajú dlhšie ako pár minút. Napríklad

koláž: Martin Magda

láska - tá predsa nie je len na pár dní (aj keď sa to tak niekedy zdá). Manželia si pred oltárom nesľubujú lásku do zajtra, do budúceho víkendu ani do budúceho roka. Sľubujú si ju na celý život.

„Až pokým nás smrť nerozdelí...“, čarovné slovíčka vyslovené z úst zamilovaného páru, ktorý sa o pár rokov stane obeťou siete rozvodov. Pýtate sa prečo? Lebo čarovné slovíčka majú čarovnú moc. A keď sa pridajú ako zaklínadlo k nesprávne mu „odvaru“, narobia viac škody ako úžitku. Niekedy sa môže zdať, že tí dvaja sú pre seba jednoducho stvorení. Ale láska a šťastie sú hrozne prchavé záležitosti. V jeden deň ich máte toľko, že nevíete čo s nimi a na druhý deň o ne „žobrete na ulici“.

A tak je to aj so vzťahmi. Na začiatku má hlavnú úlohu pobláznenosť. Ale aj tá časom vyprchá. Potom prichádza rad na skutočnú lásku, pretože tá čaká niekde hlboko vo vnútri človeka, aby mohla ukázať svoju skutočnú silu pri životných skúškach. A dostávame sa na začiatok. Čo je predsa pri skúškach najdôležitejšie? Vytrvať!

Určite mi dáte za pravdu, že v dnešných časoch výdobytkov techniky a všakovakých objavov, sa žije podstatne inak ako v časoch dávno

minulých. Stačí sa len spýtať našich starých rodičov, ako trávili voľný čas v tínedžerskom veku. Určite nerátali priateľov na facebooku ani nevypisovali zamilované esemesky.

Ale aj keď je náš svet plný vecí, chýba tomu „iskra“. Veď načo by nám boli napríklad hnojivá na kvety od uznávaných chemických spoločností, keby sme neverili, že po ich použití budeme žiť v ozajstnej ružovej záhrade?! :) A z akého dôvodu by sme kupovali tie skvelé (miestami aj funkčné) dotykové mobilné telefóny, keby sme neverili, že sa nám s nimi bude lepšie fungovať a budeme zas o krok vpred pred ostatnými?

Všetko sa týka jediného... Viery. Viera predsa dodáva tú povestnú „iskru“ do nášho života. Často nás posúva až za hranicu našich možností. „Zajtra mám skúšky. Hrozne sa bojím.“ „Neboj sa, ty to zvládneš, ja ti verím“, zaznie z úst rodiča/priateľa/priateľky alebo iného z blízkych, ako odpoveď na zúfalý výraz študenta. A ten, aj napriek tomu, že je skeptický a má obrovskú trému, sa na chvíľu zahľadí na blízkeho človeka, na jeho tvári sa mihne malý ustráchaný úsmev a neznesiteľná hrčka v hrdle sa pomaly ale isto začne scvrkávať...

Príklady z bežného „smrteľnic-

keho“ života som uviedla o trochu vyššie. Ale ako je to s tým „nadpozemským“ životom, o ktorom toľko počúvame?

V dnešných časoch sa stretávame s rôznymi názormi. Jedni tvrdia, že po smrti sa život skončí, iní sú presvedčení, že zlí idú rovno do pekla, ďalší sa zdržia komentára. Je ťažké si v dnešnej spoločnosti nájsť miesto na vlastný názor, keď ste ovplyvnení okolím. Často sa preto stáva, že človek uverí aj tomu, čomu nechce.

Čo by sme tu na zemi robili bez toho, žeby sme neverili, že tu neostaneme večne? Iste, môžeme si myslieť, že tento svet nikdy neopustíme, ale ako si potom vysvetlíme cintoríny pozdĺž ciest?!

Bez viery by sme boli len figuríny pretĺkajúce sa životom, plávajúce okamihmi zo dňa na deň. Ale my to takto predsa nechceme. Umením je vo viere vytrvať.

Ak sa chceme dozvedieť pravdu, stačí len pozorne počúvať, veď sám Ježiš povedal: „Ja som Pravda a Život.“ Ak budeme počúvať jeho slová, nemôže sa stať, že zídeme z cesty. Naučme sa dôverovať mu. Je naším Priateľom. A myslím si, že ak dôverujeme našim „pozemským“ priateľom, nie je ani najmenším problémom dôverovať aj Jemu.

A aj keď sa nám častokrát niektoré veci, ktoré nám každodenne posiela do cesty, zdajú na pohľad nepochopiteľné a nereálne, vždy je šanca a možnosť na ich zrealizovanie. Veď nič na svete nie je nemožné, keď veríš...

V tomto poslednom mesiaci školského roka Vám preto želim, aby ste vytrvali. A to nielen v otázkach viery, ale aj vo vysedávaní v školských laviciach a opravovaní pokazených známok :)

Lenka Novotná

Ahoj deti!

A máme to tu! Posledný mesiac školského roka! Cítite vo vzduchu tú vôňu prázdnin? Ach jaj, už sa nemôžem dočkať.

Ale jún to nie je len čakanie na prázdniny, ale aj opravovanie škaredých známok, ktoré nám trochu pošpinili čisté, jednotkami popísané stránky žiackych knižiek. Tak uzavrieme dohodu, dobre? :) Budeme si všetci navzájom držať prsty, aby sme 30. júna dostali len tie najkrajšie vysvedčenia.

A čo nás čaká v júni? 5. júna niektorí z Vás po prvýkrát prijímú do svojho srdiečka Pána Ježiša. Bude to určite nezapodaný a krásny deň.

No je ešte jeden deň, o pár dní pred týmto výnimočným dňom. Je to 1. jún. A vy určite viete prečo. Všetky deti na svete majú v tento deň sviatok. Bez ohľadu na vek či národnosť.

Chcem preto aspoň touto cestou popriať všetkým deťom všetko najlepšie k ich sviatku, veľa zdravia, šťastného úsmevu, úspechov v škole a menej trucuovania :)

A ako darček som si pre Vás pripravila po dlhšej pauze osemsmerníku na spríjemnenie posledných školských dní.

Máme jún a vonku nám to záväňa kvetmi a vôňou leta. Ale niečo nám naše ovzdušie predsa len narúša. Čo je to? Riešenie nájdete v osemsmerníku :)

T	O	G	N	I	J	A	D	R	O	P
S	R	M	I	L	O	P	O	T	R	A
A	A	G	Á	T	M	O	C	E	E	C
L	K	D	U	R	A	L	Z	Í	A	I
P	O	L	Y	S	T	Y	R	É	N	V
O	B	E	L	D	E	E	M	K	I	O
N	O	Y	M	O	R	T	S	Í	V	R
E	R	V	L	S	I	Y	R	N	O	O
F	Ý	O	A	K	Á	L	U	I	R	B
S	V	K	T	A	L	É	D	L	U	E
O	L	I	A	T	I	N	A	H	S	L

beľ, cín, kov, rez, agát, lata, ruda, trám, doska, dural, ingot, jadro, olovo, strom, topoľ, hliník, liatina, výrobok, borovica, materiál, surovina, fenoplast, polyetylén, polystyrén

Riešenie osemsmerníku:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

NÁZORY a SVEDECTVÁ

Púť milosrdenstva

Život kresťana katolíka má byť žitý vierou, láskou a sebazdokonaľovaním v Kristovi. Aby sme dokázali vo svojej viere napredovať, Ježiš nám na to dáva milosti, dary a príležitosti, akou bola aj siedma rozhlasová púť rádia Lumen do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove.

Boh vidí a počuje aj to, čo je skryté v ľudskom srdci a keďže chce pre svoje dieťa len to najlepšie, vedel aj o mojej túžbe púťovať na jedno z pútnických miest. Práve vtedy sa konala táto púť milosrdenstva, na ktorú ma pozvala moja známa, za čo jej ďakujem. U mňa náhody neexistujú a všetko je konanie Božie, vedela som, že takto Boh odpovedal na moju túžbu cestovať na omilostené miesta. Tak so sa celá šťastná pripravila na cestu a v sobotu 14. mája ráno o jednej hodine som sa pred bránou kostola nečakane zvitla s mojimi priateľmi a so strýkom i bratrancom, ktorý mi boli skvelými sprievodcami počas púte. Do krakovských Lagiewnik sme pricestovali po piatej ráno. Vedený davom sme zamierili k Sanktuáriu Božieho milosrdenstva, kde sme si chceli uctiť obraz milosrdného Krista, s ktorého pôvodom a históriou som sa podrobnejšie zoznámila asi dva týždne pred púťou, v časopise Apoštol, ktorý som „náhodne“ vzala do ruky. Obraz, ktorý je vystavený k úcte v tomto chráme, nie je prvým obrazom, ktorý namaloval E. Kazimirowski

v roku 1934 podľa videní a inštrukcií sestry Faustíny. Od roku 1937 je vystavený vo Vilniuse v kostole sv. Michala. Jeho tretia verzia je od maliara Adolfa Hylu, ktorý ho roku 1943 namaloval podľa prvého obrazu pre kláštor ako dar za záchranu počas vojny. Medzitým bola dokončená druhá verzia obrazu od maliara S. Batowského. Vznikol problém, ktorý obraz sa má na tomto mieste uctievať a tak krakovský kardinál A. Sapieha rozhodol, aby sa uctieval darovaný obraz za záchranu od A. Hylu. Tento sa sestrám nielen páčil, na rozdiel od prvej verzie obrazu, ktorá sestru Faustínu zarmútila, lebo „obraz nebol taký krásny ako Ježiš“, ale tento druhý obraz sa osvedčil mnohými milosťami a zázrakmi. Zakrátko sa stal známym a v roku 1954 ho Poľská biskupská konferencia schválila ako obraz uctievania pre celý svet. Dôležité je uvedomiť si, že nie je podstatné, ktorá verzia obrazu je pravá, ale aký máme vnútorný postoj k osobe a posolstvu milosrdného Krista, ktorý obraz prináša.

Následnou milosťou pre mňa bola ranná svätá omša, na ktorej som bola prítomná a blízkosť milostivého obrazu, hneď pri oltári, pred ktorým som stála celú bohoslužbu. Môžem dosvedčiť, že sila milosti, prúdiaca z obrazu, je taká veľká, že ma na pár minút bytostne upútala a nebola som schopná ani premýšľať, či uhnúť pohľadom. Čakala som,

že Ježiš každú chvíľu vykročí z obrazu a príde priamo ku mne. „Vždy ti budem, Bože, vďačná za túto chvíľu nesmierného milosrdenstva, ktorú si mi dal.“

Po svätej omši sme sa presunuli na lúku pred baziliku, na terase ktorého sa mala slúžiť svätá omša, celebrowaná otcom kardinálom Jozefom Tomkom. Mnohí z pútnikov mali možnosť prijať sviatosť zmierenia, alebo si prezrieť interiéru chrámu, na priečelí ktorého stojí impozantná socha Jána Pavla II. V priestoroch chrámu sme si po skupinkách prešli zastaveniami krížovej cesty s osobným úmyslom, ktorý sme zakončili litániami k blahoslavenému Jánovi Pavlovi II., ktoré som počula po prvýkrát, spolu s modlitbou za jeho skoré svätorečenie. Práve osobnosť Jána Pavla II., ako apoštola Božieho milosrdenstva a ctiteľa sv. Cyrila a Metoda, boli hlavným posolstvom tohtoročnej púte do Krakova, ktorej sa zúčastnilo asi 28 tisíc pútnikov, najmä zo Slovenska. Oficiálny program sa začal o 9. hodine otvorením púte a vystavením relikvií sv. Cyrila k úcte v slovenskej kaplnke.

Pred modlitbou svätého ruženca sa konal rozhovor s košickým arcibiskupom Mons. Bernardom Boberom, po ktorom sa konala svätá omša, spojená s eucharistickou adoráciou, celebrowaná J. E. kardinálom Jozefom Tomkom. Počas kázne, v ktorej otec kardinál vyzdvihol nielen nesmierny dar Božieho milosrdenstva, ale aj osobu a poslanie Jána Pavla II., ma veľmi zaujal krakovský arcibiskup Stanisław Dziwisz a jeho spomienky na osobné stretnutia s blahoslaveným Jánom

Pavlom, či na vreľý a vrúcny vzťah Jána Pavla k Slovensku a Slovákom, ako k národu ctiteľov Panny Márie, jeho druhjej matky, ktorú si ctil a miloval už ako dieťa po smrti svojej pozemskej mamy.

Po obedňajšej prestávke sa s pozvanými hosťami a rehoľnými sestrami z Kongregácie sestier Matky Božieho milosrdenstva konalo pásmo a prednáška o Jánovi Pavlovi II. a jeho vzťahu k Božiemu milosrdenstvu. Program sa zakončil hodinou Božieho milosrdenstva, požehnaním devocionálií a uctením relikvií blahoslaveného Jána Pavla II., kde nám bola rozpovedaná história relikvie, konkrétne skúmavky so vzorkou krvi blahoslaveného pápeža, uctenie relikvie sv. Cyrila a sestry Faustíny.

Pre mňa osobne to bola veľká udalosť aj preto, že Božie milosrdenstvo som hlbšie pochopila aj prostredníctvom osoby Jána Pavla II., v ktorého dobe som mohla nielen žiť, ale sa s ním aj osobne stretnúť a vidieť, čo to vlastne tá svätosť a milosrdenstvo je a čo mi ním Ježiš ponúka, ale aj čo odo mňa Ježiš očakáva.

Jeho dar milosrdenstva a úcta k jeho obrazu spočíva v dôvere k nemu v každej chvíli života skrze prameň milostí, ktorý On sám dáva a ktoré Jeho obraz sprostredkúva. Byť darcom milosrdnej lásky, preukazovať milosrdenstvo každej ľudskej bytosti, s ktorou sa v živote stretnem, to je zmysel života každého kresťana – aby bol pripravený a ochotný plniť Božiu vôľu svojim životom ako prirodzenú súčasť svojej existencie a nielen ako povinnosť či ojedinelú príležitosť vyhradenú

len pre blízkych či priateľov. Násť v slovách „Ježišu, verím ti!“ záštitu a pokoj vo chvíľach slabosti či strachu.

Posolstvo obrazu milosrdného Krista spočíva v našej ústretovosti k nemu, aby sme sa nebáli byť s ním, lebo On je stále s nami, robí pre nás všetko a vychádza nám stále v ústrety, o čom svedčí jeho postoj na obraze. Aby sme boli vo svojej láske k nemu úprimní a čestní, lebo On nás v jednoduchosti a poníženosti prosí o naše prijatie jeho lásky. On k nám prichádza ako prvý, ako ten, čo ponúka svoju pomoc a ochranu v temnote prítomnosti, ktorú zaháňa svojím svetlom nádeje, radosti a vrúcnosti lásky.

Pozera sa na každého z nás, lebo každý zvlášť mu je nesmierne drahý, upiera na nás zrak a hľadá nás trpezlivým a láskyplným pohľadom čakajúc a dúfajúc, či mu opätujeme pohľad. Prijíma nás takých, akí sme, nič nevyčíta, nič nežiada, len čaká a stále žehná, dáva a odpúšťa. Chce, aby si aj ty bol stále s ním, lebo On je stále s tebou a nikdy ťa neopúšťa, chce, aby si bol Jeho súčasťou, lebo on dal za teba úplne všetko – svoj život, krv, bolesť, božskosť – chce ťa objasť, osušiť slzy a zahnať strach. Chce ti dať seba samého, milosti, ktoré žiadaš, ale aj tie, ktoré potrebuješ, aj keď o nich ani nevieš. Dáva ti viac, ako si hoden a chce len tvoju dôveru. On chce, aby slová Dôverujem ti, Ježišu, boli tvojím záchranným prístavom pokoja a istoty v búrkach života – stačí len dôverovať a otvoriť srdce Bohu dokorán.

L. Galdunová

Rok s Bohom

August

15. august: Nanebovzatie Panny Márie

Výnimočnosť Panny Márie bola teológmi, pápežmi a svätými zdôrazňovaná už od čias ranného kresťanstva. Prikázaný sviatok Nanebovzatia Panny Márie ustanovil v Ríme pápež Sergius I. a oslavuje sa 15. augusta. Je to najstarší mariánsky sviatok. Táto dogma je špecifická pre katolícku cirkev. Nehovorí však nič o tom, či Panna Mária zomrela a bola hneď vzkriesená, alebo bola vzatá do nebeskej slávy bez porušenia smrti. Chápe sa ako príklad vzkriesenia ľudského tela po smrti, tvrdenia, ktoré tvorí základ kresťanskej viery a nachádza sa v kréde. Aj gréckokatolícka a pravoslávna cirkvi oslavuje tento sviatok pod názvom Zosnutie presvätej Bohorodičky.

Keď sa budete doma v rodine o tomto sviatku rozprávať a vysvetľovať deťom jeho význam, možno by stálo za zmienku povedať im, že o mieste a čase smrti Panny Márie nie je vo Svätom písme nič určité zaznamenané. Traduje sa však, že Panna Mária zomrela v meste Efez, kde pôsobil svätý Ján, apoštol a ktorému Kristus z kríža zveril svoju matku. Zomrela vraj za prítomnosti apoštolov, ale keď neskôr na žiadosť svätého Tomáša otvorili jej hrob, zistili, že je prázdny. Na základe toho apoštoli

dospeli k názoru, že jej telo bolo vzaté do neba.

V niektorých častiach kresťanskej Európy a aj u nás na Slovensku a konkrétne aj v našej farnosti sa dodnes zachoval starobylý zvyk prinášať v tento deň do kostola čerstvé byliny a kvetiny, aby ich kňaz požehnal.

Keď si budete spolu s deťmi takúto kytíčku chystať, vysvetlite im aj prečo to robíme. Jedným z vysvetlení je to, že to robíme na pamiatku toho, že keď apoštoli otvorili Máriin prázdny hrob, vyšla z neho ľubozná vôňa kvetín a bylín. Iné vysvetlenie nám hovorí o tom, že nám to má pripomínať plodnosť Panny Márie, pretože ona bola prvým Božím dieťaťom, ktoré prinieslo „úrodu“ v nebi, keď bola doň vzatá s telom i dušou.

Odovzdajme svojim deťom tento zvyk, aby sa zachoval aj pre budúce generácie, veď to Boh nám dal všetky tieto liečivé byliny a kvetiny, aby nám slúžili či už k zdraviu alebo potešeniu. A keď ich prinášame na požehna-

nie, určite je to Bohu milé.

Pre naše deti je veľmi dôležité, aby sme im odkaz všetkých cirkevných sviatkov vysvetlovali a poučali ich o tom. Dnešným vnímavým a nadaným deťom nestačí iba povedať, že zajtra je taký a taký sviatok a že pôjdeme do kostola, ale veľmi dôležité je im povedať, aký je to sviatok, čo sa bude v kostole požehnávať počas neho.

Sviatok Nanebovzatia Panny Márie má pre nás veriacich veľký význam. Upevňuje nás v nádeji, že aj naše telá budú raz vzkriesené. Nebeská Matka nám vyprosuje mnoho milostí, aby sme tak ako ona boli vzkriesení na večnú slávu, aby sme prijali pozvanie jej Syna Ježiša Krista, ktorý každému z nás pripravil miesto v nebi.

Nanebovzatej Panne Márii je zasvätených najviac mariánskych chrámov, skúste sa celá rodinka do jedného takého cez prázdniny vybrať.

Nabudúce mesiac september.

Martina Gondová

Ohlášky:

- 11. jún o 16:00 h v Ovčích: **Martin MERTINKO**, syn Milana a Jarmily rod. Tobisovej, bývajúcí v Kluknave a **Anna KUZMIAKOVÁ**, dcéra Michala a Anny rod. Magdovej, bývajúca vo Vítaze

- 11. jún o 15:00 h vo Vítaze: **Lukáš SILVAY**, syn Jozefa a + Anny rod. Kmecovej, bývajúcí v Záhradnom a **Mária BEDNÁROVÁ**, dcéra Pavla a Márie rod. Huňadyovej, bývajúca vo Vítaze

- 25. jún o 14:00 h vo Vítaze: **Pavel MELICH**, syn + Pavla a Marty rod. Grnáčovej, bývajúcí v Chicagu (Záhradné) a Helena PAVLÍKOVÁ, dcéra + Jána a Heleny rod. Baluchovej, bývajúca v Chicagu (Vítaz)

- 25. jún o 15:00 h vo Vítaze: **Gabriel Kevin CASEY**, syn Michaela a Frances rod. Maguire, bývajúcí v Írsku a **Gabriela MIHÁLOVÁ** dcéra Ladislava a Márie rod. Šubovej bývajúca v Írsku

Stalo sa:

- 14. 5. - na 7. rozhlasovej púti Rádía Lumen do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove sme putovali na troch autobusoch, ďakujeme za krásny pobyt „na trávě“ pri milosrdnom Ježišovi

- 14. 5 - 37 detí z akcie Dobrá Novína putovali na Levočskú horu

- 15. 5. - ako je zvykom už dlhé roky, raz v máji sme slúžili svätá omšu v Doline v kaplnke Narodenia Panny Márie

- 29. 5. - 11 detí z Ovčích začalo skutočne prijímať Pána Ježiša do svojho srdca

- 5. 6. - 30 detí z Vítazu prvýkrát prijali Pána Ježiša do svojho srdca ako priateľa

Stane sa:

11. 6. - pútnici z farnosti Petrovany navštívia náš kostol sv. Ondreja, apoštola

- 19. 6. - primičná svätá omša prvého kňaza z obce Krížovany vdp. Ladislava Jeremiáša

- 23. 6. - prikázaný sviatok Najsvätejšieho Tela a krvi Pána

- 29. 6. - apoštoli sv. Peter a Pavol, prikázaný sviatok

- 2.-3. 7. - putovanie k Levočskej Panne Márii

- 5. 7. - sv. vierozvestov Cyrila a Metoda, štátny sviatok

Trampoty v manželstve

LIII. Úloha otca v rodine (4. časť)

Pre každého muža je v dobrom manželstve potrebná dobrá a starostlivá manželka. Okrem milujúcej manželky dobré manželstvo dotvárajú aj dobré deti, ktoré sú pozhnaním manželstva. Možno teda povedať, že dobré manželstvo vytvára dobrá manželka a dokáže to aj s priemerným a podpriemerným manželom. Ja nadpriemerným ani nepoznám!

Iste, obaja z manželov predsa pochádzajú z rozdielnych „kultúr“ a aj maličkosti typu: ako zahustiť omáčku, či ako často treba vyniesť smeti sa môžu po čase, keď opadne eufória zamilovanosti, stať predmetom hádok! Manželstvo medzi mužom a ženou je jedinečný zázrak, ktorý v srdci človeka zjavuje pozvanie milovať navždy! Zázrak, ktorý zjavuje prísľub budúcnosti, zjavuje zmysel a význam života, zázrak, ktorý pochopia iba milujúci sa navzájom.

Sviatosť manželstva – udalosť, ktorá postrčí svoje hranice ľudskej lásky až k dotyku Boha!

Skúsenosť lásky muža a ženy, taká bohatá na svoj význam a taká nevyhnutná pre pochopenie osobného a milujúceho Boha! Skúsenosť lásky, ktorej zmysel sa dá pochopiť, len ak sa zahľadí do vnútra tejto skúsenosti, pretože neexistuje nič väčšie ako láska a nič iné, čo by ju samotnú vysvetlilo. Vo vnútri jej samej sa totiž ukrýva pravda, ktorá je oveľa väčšia ako potešenie, obdiv alebo záľuba, ktoré ona sama plodí.

Skúsenosť ľudskej lásky je totiž obdarená večnou pravdou. Láska sa vyvíja – od prvotnej zamilova-

nosti cez lásku k prvému dieťaťu až po rodičovskú lásku. Tu nejde iba o rozkoš, ale o povolanie k sebadarovaniu.

Manželia by mali byť dobrými priateľmi, lebo manželstvo sa upevňuje hlavne v ťažkých chvíľach. Celá láska nakoniec prechádza z vášne do pekného a trvalého priateľstva, vzťahu úcty, dôvery a pokojnej a usmievavej lásky. V manželstve nesmie chýbať harmónia, vzájomná úcta a tolerancia. Zo skúsenosti sa javí, že tolerantnejšie sú ženy než muži.

Tajomstvo dobrého manželstva poznajú viac manželky. Obyčajne sa obetujú pre kariéru manžela a

Sviatosť manželstva – udalosť, ktorá postrčí svoje hranice ľudskej lásky až k dotyku Boha!

výchovu detí, vytvárajú zázemie, často tolerujú manželovi aj niektoré neduhy a snažia sa ho priviesť na správnu cestu. Ale je dobré, keď sa prispôsobíme jeden druhému.

Čo je tajomstvom dobrého manželstva?

Vzájomná dôvera. Podstatným prvkom je obeta. Bez vzájomnej schopnosti obetovať sa nemá manželstvo zmysel, bolo by otročinou a neustálou vojnou.

Problém dnešnej doby ohľadom udržania manželstva nie je v tom, že by sa ľudia nemali radi, ale majú sa radi dosýta! No nie milovanú osobu, ale rozkoš, ktorú môžu s ňou mať. Teba sa hlavne pozeraj rovnakým smerom – na Krista! Neznamená to však pohľad bez problémov, ale to, že vždy, keď jeden z manželov klesne, ten druhý ho nebude dvíhať sám, ale spolu

s Kristom!!!

Manželstvo je potrebné budovať ako niečo jedinečné a neopakovateľné, ako dielo lásky, ktoré vyžaduje celého človeka. BOH JE GARANT VEČNEJ LÁSKY, je ochrana dôstojnosti osoby, ktorá sa daruje v láske, ktorá sa daruje a zveruje druhej ľudskej bytosti omylné a konečné. On je pre oboch skutočným miestom odpustenia.

Podoba otca:

„Nechcem byť inteligentný, nechcem byť dobre vychovaný, ale chcem byť ako môj ocko!“ vyhlasuje mame hrdý päťročný chlapec. „Byť ako ocko“ je pre neho všetko. Dnes všetky sociologické, psychologické a antropologické výskumy dokazujú dôležitosť otcovej úlohy pre psychologickú rovnováhu detí, a predsa, otec v dnešnej dobe je pre deti najmenej poznávaný rodič.

Nik nemá vrodene schopnosti dobrého otca. Aby sa ním stal, potrebuje trpezlivosť, usilovnosť a lásku, ale aj určitý stupeň informácií. Ako príklad máme k dispozícii príklad zo všetkých najneuveriteľnejších: samého Boha. On sa v Biblii nazýva Otcom. A nám ukazuje, ako sa to robí! Keď povoláva Mojžiša, hovorí: „Pozoroval som biedu svojho ľudu a počul som jeho vzdychanie... Veď poznám jeho utrpenia. Zostúpil som, aby som ho vyslobodil.“ (Ex 3,7-8).

V týchto štyroch slovesách nachádzame fázy nádhernej otcovskej pedagogiky: pozorovať - počúvať - poznať - konať.

Všetko sa môže zhrnúť do niekoľkých jednotlivých úvah – aby sme boli dobrí otcovia, je treba:

1. byť sám sebou a neobliekať si masku veľkého otca: Byť otcom – to nie je úloha, ktorú treba hrať a preto tu masky neslúžia. Dokonalí

otcovia zvyčajne spôsobujú veľa ťažkostí. Muži, ktorí si myslia, že vedia všetko, môžu byť veľmi nebezpeční. Otec sa nemá pustiť s deťmi do súperenia. Aký má byť teda otec? Nemá byť autoritatívny ani povolný, nesmie byť neprítomný, ale ani prívelmi prítomný. Má byť sám sebou! Muž, ktorý rešpektuje iných, nech je aj sám úctyhodný človek, čo vie milovať bez toho, aby si robil nárok na odmenu. Muž, ktorý sa usiluje udržať si korunu, ktorá sa nazýva rozum. Otcova postava je vlajkou, pod ktorou dieťa objavuje rodinu. Najprv malo iba mamu, s ktorou žilo v symbióze, a teraz má oboch rodičov - čiže rodinu. Otec je sám sebou predovšetkým vtedy, keď vyjadruje pokojne svoje city a myšlienky.

2. byť prítomný, zaujímať sa o deti: Byť k dispozícii pri hre, diskusii, pri počúvaní. Skoro všetky štatistiky konštatujú, že otec, skutočne výchovne strávi denne so svojimi deťmi priemerne menej ako 5 minút! Podľa výskumu neprítomnosť otca súvisí s nedostatočným školským prospechom, nízkym kvocientom inteligencie, delikvenciou a agresivitou. Božská logika radí pozorovať, počúvať, poznať. Pozornosť znamená učiť sa vnímať aj všetky tie malé i veľké signály, ktoré deti neustále vysielajú.

3. byť príkladom sebaovládania: Múdra rada pre rodičov znie takto: „Pamätaj si: keď tvoje deti vzdorujú, ty nevzdoruj.“ Ovládať svoju povahu pred deťmi i pred cudzími je prvým veľkým príkladom, ktorý treba dávať svojim deťom. Vedieť ukázať trpezlivosť a pochopenie, aj keď napätie rastie, pomáha zlepšovať vzťahy!

4. dávať istotu: V malých i veľ-

Snímka: Martin Magda ml.

kých veciach, aby sme naučili deti vidieť podstatu u pozitívnych i negatívnych udalostiach života. Deti musia vedieť, že sa vždy môžu spoľahnúť na svojho otca. Otec musí byť prvou osobou, na ktorú sa obracajú v prípade potreby.

5. učiť umeniu riešiť problémy: Byť otcom, ktorý „nakoniec“ nájde riešenie na všetky problémy života!

6. získať si dôveru a úctu deti: Otcovia sa nesmú od detí citovo vzdialovať, ale usilovať sa o vzájomné porozumenia. Dobrý otec počúva deti „so srdcom“, často vyslovuje magickú vetu: „Som na teba hrdý“. Môže sa stať, že nieje celkom hrdý, no čoskoro sa ním stane, lebo táto veta je skutočne zázračná.

7. ukázať: pred deťmi porozumenie, úctu a pedagogický súlad s manželkou. Dobrý otec si vždy porozumie s manželkou, ak sa aj ona snaží o rast a jednotu vo výchove.

8. byť smerovkou: Otcova osoba

e základom pri budovaní vedomia. Najmä pre adolescentov. Deti v puberte potrebujú jasné smernice a silnú osobnosť, o ktorú sa môžu oprieť v krehkom a búrlivom čase samoformácie. Otcovia majú s nimi hovoriť a byť pre nich vodcami v každej životnej udalosti.

9. byť vlúdny, pohostinným ostrovom pre „stroskotancov dňa“ - vrátane manželky: Spraviť z nejakej chvíle, z večere stretnutie rodiny, kde sa možno porozprávať v pokojnom ovzduší. Prečo nepožehnať deti každý večer? Mama, ktorá sa modlí so svojimi deťmi, je vec krásna, ale bežná. Otec, ktorý sa modlí so svojimi deťmi, v nich zanecháva nezmazateľnú stopu.

10. z času na čas sa podakovať deťom, lebo byť otcom, to núti vydať zo seba to najlepšie: Umenie byť otcom môže byť užitočné pre dospelých aj pre deti. Ak chce otec mať istotu, či je dobrým otcom, nech sa spýta svojej manželky - matky svojich detí.

MUDr. Blažej Vaščák

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
6. 6.	Pondelok				
7. 6.	Utorok	17:00	za požeh. rod. Márie Novotnej (114)		
8. 6.	Streda	18:00	† Štefan Uličný (výročná)	17:00	† Valentín Šimčík
9. 6.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
10. 6.	Piatok	18:00	60: Štefan Januv	17:00	za požehnanie rod. Miroslava Kollára
11. 6.	Sobota	7:00	na vlastný úmysel	16:00	sobáš: M. Mertinko - A. Kuzmiaková
		15:00	sobáš: L. Silvay - M. Bednárová		
12. 6.	Zoslanie Ducha Svätého	7:30	60: Pavol Jenča	9:00	50: Mária Novotná
		10:30	50: Tomáš, Filoména Juhásovcí		
13. 6.	Pondelok				
14. 6.	Utorok	18:00	za požehnanie Terézie Čechovej		
15. 6.	Streda			18:00	† Štefan, František Pribulovci
16. 6.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
17. 6.	Piatok	18:00	75: Ján Jenča	17:00	† Štefan Humeňanský
18. 6.	Sobota	7:00	na vlastný úmysel		
19. 6.	Najsvätejšia Trojica	7:30	60: Ján Štofaňák	9:00	70: Helena Baranová
		10:30	60: Mária Pavlíková		
20. 6.	Pondelok				
21. 6.	Utorok	18:00	† Helena Pavlíková		
22. 6.	Streda	18:00	za požehnanie Petra Bialončíka	18:00	† Mária, Jozef Balogovci
23. 6.	Najsvätejšie Kristovo Telo	7:00	za farnosť	17:00	70: Irena Jenčová
		18:30	† Margita Stašíková (výročná)		
24. 6.	Piatok	18:00	† Eva, Sára Štofaníkové (výročná)	17:00	† Alojz Jenča
25. 6.	Sobota	14:00	sobáš: P. Melich - H. Pavlíková		
		15:30	sobáš: G. Casey - G. Miháľová		
26. 6.	13. nedeľa cez rok A	7:30	80: Ján Hudák	9:00	50: Vincent, Terézia Kollárovci
		10:30	† Matúš Uličný (výročná)		
27. 6.	Pondelok				
28. 6.	Utorok	18:00	za požehnanie rod. Petra Uličného (196)		
29. 6.	sv. Peter a Pavol, apoštoli	7:00	za farnosť	18:00	† Peter, Mária Hermanovci
		18:00	za požehnanie Petra Blizmana ml.		
30. 6.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
1. 7.	Piatok	18:00	za chorých	17:00	† Martin, Alžbeta Uliční
2. 7.	Sobota	7:00	za členov Ružencového bratstva		
3. 7.	14. nedeľa cez rok A	7:30	50: Pavol Biroš	9:00	za farnosť
		10:30	† Helena, Róbert, Bartolomej Čechovci		
4. 7.	Pondelok				
5. 7.	sv. Cyril a Metod, vierožvestovia	7:30	za požehnanie rodiny Alberta Čecha	9:00	† Jakub, Žofia Balogovci
		10:30	† Cyril Uličný (Gmitra)		
6. 7.	Streda			18:00	† Valentín, Mária
7. 7.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
8. 7.	Piatok	18:00	† Ján, Mária Miženkovci	17:00	† Štefan, Anna Pribulovci
9. 7.	Sobota	7:00	na vlastný úmysel		
10. 7.	15. nedeľa cez rok A	7:30	za farnosť	9:00	† Jozef, Agnesa, Marta Baranovci
		10:30	60: Pavol Koval		

29. 5. 2011 1. sv. prijímanie v Ovčí

